kazali in nasvetovali naj jih hitro pokupijo. Toliko smo spoznali v teh klerikalnih bedarijah, da hočejo ti brezvestni kaplani našo mladino vso poneumiti in tako z sovraštvom napolniti za upor proti Avstriji. Fej takšnih ljudi!

Kozje. (Davkarski uradnik kot botanikus.) Čudno je da se v tukajšnem okraju davkarski uradniki pečajo z nedolžnimi cvetlicami in da je takšni uradnik, ki bi imel s številkami računati tudi na plavice (Kornblumen) v svoj ozir jemal in se jezil, da so bile tukaj takšne cvetlice na javnem prostoru nasajene; še bolj pa se čudimo na tem da ima te cvetlice za pezdevke. — Ta uradnik se je večkrat jezil, ker so se na tem kraju med drugimi cvetlicami tudi dve ali tri plavice našle in ni on otem nič govoril, da je tam bilo več kakor tisoč drugih cvetlic najti. — Nasajen je bil tam tudi slovenski rožmarin in tukajšnem fantom prijetni nagelc in še druge cvetlice. — Da so se plavice tam nasejale, se je le slučajno zgodilo, ker od začetka nobeden ni vedel da bode iz tega semena tudi ena plavica iz zemlje zrasla. — Za tega uradnika bi bilo ugodnejše, če bi on v tej vročini hodil kakšni krat te cvetljice polivati, kakor da bi pri tako nedolžni stvari svojo kačjo jezo izpuščal. — Seveda on je trdoglavni liberalec in ker se mu vsaki tudi od njegovih somišljenikov, izneverijo iz pota, nima drugega veselja kakor druge s svojim znanim sarkazmom motiti. — Ko je bil njegovi revizor tukaj, se je popolnoma mirno obnašal in ga kakor nedolžna ovca spremjal, ne da bi se mislilo, da se on tudi rad s politiko peča. — On se tudi rad spomni na tiste čase ko je še bil kadet in ko je na soldaški klopi sedel, misleč da je tam polno umetnost užival. — Zato si tudi želi, da bi ga zavoljo njegovih zaslužkov pustili avanzirati, če bi se podal v pokoj. — Tega veselja pa ne bode doživel, ker so njegovi zaslužki veči na herbarskem polju kakor v njegovi pisarni, kjer bi moral štibre lepo sprejeti in se bolj za svoj posel pečati kakor druge dražiti. — Drugo bomo pa še pozneje poročali o temu gospodu, kateri bi bil pri Gučekovi sedmini letno v fašiuku rad prvo gosel igral, kar se pa sicer ni posrečilo, ker se mu njegovi tovariši v pravem času vrata pokazali, in ga neškodljivega napravili.

Dr. Oser in princ Lichtenstein.

Te dni umrl je na Dunaju znani klinik dr. Oser, ki se je razumel zlasti na črevesne in želodčne bolezni. Smrt tega znamenitega učenjaka je vsa javnost obžalovala. — Težko obolel je tudi princ Alojz Lichtenstein, deželni maršal nižjeavstrijski in eden glavnih voditeljev krščansko-socialnega gibanja na Avstrijskem. Pravijo, da ne bode več okreval.

Prinz Alois von u. zu Liechtenstein Hofrat Prof. Dr. Oser

Ministerski sestanek.

Poročali smo že zadnjič, da sta se v Salzburgu italijanski in avstrijski zunanji minister sešla in da sta imela važne politične pogovore. Naša slika kaže italijanskega zunanjega ministra marchese di San Guiliano.

Marchese di San Giuliano

Novice.

„Slovanska vzajemnost“ je prav lepa za ljudi, ki ne vidijo dalje, nego meri njih nos. V resnici pa nima ta fraza nobenega pomena. Saj je vendar znano, da so morali zborovalci vseslovanskih časnikarskih shodov vkljub svojemu panslavističnemu mišljenju nemško govoriti; kajti drugače bi Čeh Hrvata, Srb Čeha, Slovenec Bulgara, Poljak Rusa in Bulgar Rusina ne razumel. Sicer je pa tudi znano, kako krvavo se borijo Srbi proti Hrvatom, Poljaki proti Rusinom itd. Zadnjič se je vršil v mestu Narajeva v Galiciji ljudski shod Rusinov. Ti slovanski zborovalci so ednoglasno sklenili, vlado naprositi, da naj nastavi za Galicijo — Nemca kot c. k. namestnika. Slovanski Rusini imajo torej do Nemca več zaupanja, nego do slovanskega Poljaka . . . Slovenski „narodni“ listi o tej stvari seveda molčijo; že vedo zakaj!

Proti koleri. Vsa občinska predstojništva so dobila sledeči odlok: Vsled zadnjih slučajev kolere je nevarnost te bolezni tudi za naše kraje veliko večja. Vsled tega se mora že zdaj vse storiti, da se bolezen ne razširi. V ta namen morajo občinska predstojništva sledeče storiti: 1. Natančno vpoštevati morajo vse določbe gledè naznanjenja in policijstva za tujce v gostilnah. Vse osebe, ki prihajajo iz od kolere okuženih dežel, se morajo od občinskega zdravnika preiskati in zdravniško nadzorovati. Ako bi se opazilo sumljive pojave, se mora bolnike takoj izolirati. Občina mora to takoj (najbolje brzojavno) c. k. okrajnemu glavarstvu naznaniti. — 2. Treba je pripraviti poslopja za izoliranje; ravno tako postelje in sploh potrebščine za bolnike. Desinfekcijska sredstva se morajo pomnožiti na predpisano mero; zlasti je treba pripraviti živega apna. Tudi ima občina skrbeti za primerne strežnike za slučaj pojava te grozovite bolezni. Torej pozor, občinski predstojniki!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Kmetje, govorite!

Poroča se, da skliče vlada deželni zbor štajerski za 20. septembra. Kakor znano, poslalo se je deželne poslance domu, kér je obstrukcija slovenskih zastopnikov sleherno gospodarsko delo preprečila. Vse prebivalstvo Štajerske brez ozira na stan in narodnost je upalo od deželno-zborskega dela celo vrsto važnih uspehov. Vsled neprimerne državne politike so vse avstrijske dežele in kraljestva popolnoma zadolženi. Tudi štajerska kronovina ima mnogo dolgov, mnogo potrebščin in malo denarja. V tem stanju je žalostni gmotni položaj ljudstva temobčutnejši. Vsi ljudski stanovi so danes ob robu obupanja. Draginja na vsakem polju je naravnost neznosna. Delavec, uradnik, rokodelec in kmet, vsi jo čutijo, to brezusmiljeno draginjo in vsi vedo, da tako ne more iti naprej. Davki so vedno bolj neznosni in eksekutivne prodaje posestev se z vsakim letom množijo. S skrbjo grè ljudstvo zvečer počivati in s skrbjo ostane . . . Vsakdo mora tedaj priznati, da bi bila prva skrb deželnih kakor državnih poslancev, da delujejo z vsemi močmi na gospodarsko zboljšanje našega položaja. Vse drugo je figa, — jesti potrebujemo mi in jesti morajo i naši otroci! . . . Slovenski prvaški poslanci v štajerskem deželnem zboru pa nimajo tega prepričanja. Seveda, tem možakarjem se ne godi posebno slabo. Vzemimo le dr. Korošca, ki ne izvršuje svoje duhovniške dolžnosti in poteguje vendar zanjo plačo, ki dobiva poleg tega lepe tisočake kot urednik farških listev, kot državni in deželni poslanec, kot prefekt itd. Ti ljudje gredo torej v poletju lepo v toplice, se zabavajo vkljub svojim „žegnam“ s pol nagimi dunajskimi judovskimi babami in — se posmehujejo ljudski revčini in bedi. Doma na shodih znajo sicer vse mogoče obljubovati. Ali kdo bi že doživel, da bi slovenski poslanec svojo obljubo izpolnil? Brezvestnost, najgrša in najnesramnejša brezvestnost, to je bilo od nekdaj znamenje slovenske prvaške politike. Ljudstvo naj v lakoti pogine, to je prvaštvu vse eno! Samo da se poslancem samim slabo ne godi . . . Kèr stojijo slovenski poslanci na tem stališču, zato so tudi brez vzroka in povoda razbili deželni zbor. Opetovano že smo poročali, kakšne posledice je imelo to. Za poslance same sicer ni bilo nič hudega. Ti so vzeli svoj cilinder in se odpeljali v Krapino ali Rogaško Slatino. Ali volilcem so splavale vse nade po vodi. Stotero kmetov je prosilo za brezobrestna posojila za uničene vinograde, — prosili so letos zaradi prvaške obstrukcije zastonj! Tisočero kmetskih družin, katerim so toča, nevihta, suša itd. vse uničili, stoji danes poleg eksekutorja brez kruha in z lačnim želodcem. Vse regulacije ob Dravi, Pesnici in drugih potokih so bile ustavljene, kajti dežela ne more brez dovoljenja poslancev ničesar dati. Vse to in mnogi ednaki pojavi so bili posledica nezmiselne slovenske politike v štajerskem deželnem zboru. Kar je poštenih ljudi v slovensko-narodnem taboru, nam bodejo gotovo v srcu priznali, da imamo prav. Kajti s svojo zločinsko obstrukcijo v deželnem zboru niso slovenski poslanci ničesar dosegli in tudi zanaprej ne bodejo in ne morejo z njo ničesar doseči. Čez par dni stopi deželni zbor zopet skupaj. Dela ima ogromno. Kajti storjenega ni ničesar in živeli smo doslej v nekakem nepostavnem ex-lex-stanju. Dela je ogromno, kajti nobena dežela ni v zadnjih letih vsled neviht, toče, povodnji itd. toliko trpela, kakor naša zelena štajerska. Deželni zbor bi moral tedaj vse svoje

Španska kraljica-mati.

Poroča se, da namerava španska kraljica-mati Kristina zaradi notranjih političnih zmešnjav svojo domovino zapustiti in se za stalno na Avstrijsko preseliti. Kakor znano je kraljica Kristina, ki je danes 53 let stara, hčerka pokojnega avstrijskega nadvojvode Karla in sestra nadvojvode Evgena, ki je tudi veliki mojster „Deutschmeister“-reda. Za kraljico se baje že grad v Freudentalu pripravljala, v katerem bode odslej živela. Naša slika kaže ta grad in tudi kraljico-mati samo.

Königin-Mutter Maria Christine v. Spanien

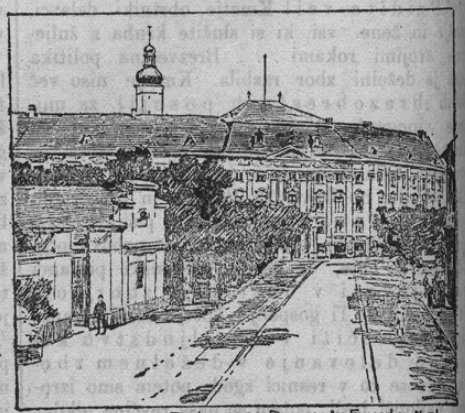

Das Schloss des Erzherzogs Eugen in Freudenthal.

Zahtevajte v vseh trgovinah „Štajerčeve“ užigalice!

snika prosimo, da nas čimpreje obišče, kajti tega ne smemo in nočemo trpeti, da bi klerikalci tudi pri volitvah s švindeljnom nastopali. Torej še enkrat: govorili bodemo o teh volitvah še odločno besedo!

Trbovlje hočejo zdaj prvaški klerikalci pod črni jezuvitovski klobuk spraviti. Ta občina je bila doslej vedno naprednega mišljenja. Delavci poznajo vsakdanjo kruto borbo za obstanek in se zato ne pustijo farbati s praznimi obljubami črnih „odrešenikov“. Leta sem je bilo trboveljsko prebivalstvo do skrajnosti protiklerikalno. Nobene veljave in nobenega pomena niso imeli ti klerikalci, katerim so dali knapi zaradi raznih volilnih sleparij ime „ajmohtarjev“. Vsak „ajmohter“ je vžival v Trbovljah splošno zaničevanje, kajti ljudje so ga takoj spoznali za brezznačajneža. Iz prepričanja ni nikdo klerikalec, razven tistih par tercijalk moškega in ženskega spola, ki mislijo, da je vsaka farovška kuharica „od Boga poslana“ . . . Med to tercijalsko revščino spada poleg pobožne Šilkovke tudi paznik Župan. Mož ima gotovo daljšo brado nego pamet. Ali zbral je s pomočjo kaplanov nekaj ednakih bratcev skupaj, ki so temlažje agitirali, kèr je stalo trboveljsko liberalstvo v znamenju Roševe bande. Klaverno in moralično propalo „Roševstvo“ je diskreditiralo napredno misel v Trbovljah. Zato so imeli klerikalci lahko delo za agitacijo in Zupanova setev je šla v klasje . . . Preteklo nedeljo je bil v Trbovljah klerikalni „Društveni dom“ otvorjen. Po vsem svetu se je nafehtal denar za to kočo in zato je vsa ta slavnost le smešna komedija. Rudarji se pač požvižgajo na te noratije popovskih hujskačev. Vsled tega so bili pri celi slavnosti domačini le gledalci, ki so z veseljem opazovali, kako so se Zupani, Korošci in Benkoviči na glavo postavljali. Pomagali so jim „orli“, katerim je ljudstvo dalo pravo ime „čuki“. Fantki so pokazali, da znajo skakati in — ministrirati. Zanimivo je, da je imel „cerkveni govor“ dr. Tone Korošec. Možakar torej še ni pozabil, da je tonzuriran. Govoril je o „ljubezni do bližnega“. Mi se ne šalimo: to je resnica! Tone Korošec je govoril o ljubezni do bližnega. Trboveljski tretjiredniki so temu politikujočemu kaplanu seveda vse verjeli. Eden je bil tako ginjen, da se je ves solzen v Zupanovo suknjo vseknil. Na slavnosti sami pa je imel dr. Benkovič prvo besedo. Mož je tako velik kakor Miklavčičev Peter. Povedal ni niti besedice o svojih prevelikih računih. Rekel je pa, da naj bi se „društveni dom“ imenoval „Zupanov dom“! Po našem mnenju bi bilo še bolje, ako bi se imenoval „ajmohtarski dom“. Popoldne so pa „čuki“ nastopili. Bil je veliki „hec“ za knape. Ali se klerikalci v resnici domišljujejo, da bodejo Trbovlje „dobili“? Oj kako se motijo. Rudarji so trezno misleči ljudje, ki ne bodejo nikdar v črni rog trobili. Kakor je za Roševo bando, tako bode i za črnuhe v Trbovljah odklenkalo!

Tudi v Ormožu se je pričela v zadnjem času narodnjaška hujskarija živo razširjati. V mestu samem je sicer prav malo „navdušenih“ prvakov. Zato se jih vedno od zunaj, zlasti iz Hrvatskega, vabi. Prvaški nadučitelj Rajšp pa niti s tem ni zadovoljen. On hoče celo nedolžno deco z narodnjaško hujskarijo zastrupiti. To je pokazal zlasti ob letošnjem šolskem zaključku. Namesto da bi deco na Avstrijo ali na 60 letnico našega vladarja opozarjal, priredil je raje „Stanko-Vrazovo“ slavnost. Ta Stanko Vraz gotovo ni kriv, da se ga danes Rajšpi spominjajo. Mož je bil „ilirskega“ prepričanja in je spisal nekaj hrvatskih pesen. Izobraženi Slovenci (kakor n. p. dr. Prijatelj) ga nimajo za posebno važnega. Rajšpu se tudi gotovo ni šlo za Vraza, na katerega ga je bržkone šele kaplan Stuhec opozoril. On je hotel le v Ormožu narodnjaško demonstracijo napraviti in je v ta namen nedolžno deco izrabil. Prišla je čreda srbskih, črnogorskih in kranjskih narodnjakov, ki so se enkrat v čitalnici opijanili. Bog jim požegnaj! Otroci so Rajšpa poslušali. Potem so morali z anilinom barvane „kraherle“ piti. Telesno se jih je torej z anilinom zastrupilo, duševno pa z Rajšpovim „govorom“. Rajšpa je morala šolska oblast že opetovano na njegovo dolžnost opozoriti. Mož naj otroke pošteno vzgaja, kajti zato je plačan. Narodne hujskarije pa ne potrebujemo. Opozarjamo oblast na to postopanje in upamo, da se bode kmetske otroke varovalo pred neumnimi komedijami narodnjaških šolmaštrov. Amen!

Infamija in to najgrša, najpodlejša infamija je, kar čečkari neki doktorski šribar v „Narodni dnevnik“ glede požarniškega sestanka v Ptuju. Dotični smrkolin pač ni vreden, da bi zadnjemu gasilcu škornje slekel. Pribijemo le, da je vsa njegova čečkarija od prve do zadnje besede zlagana. Požarniška slavnost v Ptuju se je izvršila na tako znameniti način, tako krasno in dostojno, da je lahko vsaki ednaki prireditvi v vzgled. Slovenski hujskači pa so s svojo zagriženostjo le dokazali, da nimajo nobenega pojma o dostojnosti. Pljuvajte, prvaki, požarniki se vašemu bevskanju le smejijo! Oslovski glas ne grè v nebesa, pa čeprav je v „Narodnem dnevniku“ natiskan!

V Bukovcih pri Ptuju hočejo požarno brambo uresničiti. Vsak pametni človek mora priznati, da je to velika potreba. Požarna bramba pa zamore le obstojati, ako je pri deželni zvezi. In zato mora imeti tudi nemško komando. Pametni ljudje smatrajo to za samo ob sebi umevno. V uredništvu mariborskega „Slov. gospodarja“ pa ni pametnih ljudi. Zato se dotični tepci in njih dopisuni jezijo in spodtikajo nad nemško komando. „Gospodarjev“ dopisun sicer gotovo ne bode nikdar gasil, — k večjem svojo žejo pri farovški kuharici. Ali povemo mu, da so možje v Bukovcih dovolj pametni in se požvižgajo na njegove nauke ter nasvete. Požarna bramba je preresna uredba, da bi se zaradi nje s takimi smrkovimi dopisunčki prepirali! Toliko „Gospodarju“ v odgovor!

V spodnji sv. Kunigundi imajo fajmoštra Antona Kociper, ki nam je poslal na naš članek v 36. številki tako grozovito neumni „popravek“ po § 19, da človek res ne ve, ali je ta pobožni gospod pregloboko v glažek pogledal, ali pa je bolan v glavi. Ta duhoviti „popravek“ je naravnost sramota za človeka, ki se prišteva k „inteligenci“ in ki je vendar tudi po šolah hlače trgal. Vrgli smo to bedasto, otroško čečkarijo v koš. Kociper naj nas toži; kot zastopnika mu priporočamo dr. Rosino ali pa dr. Brumena, ki sta že obadva s svojimi „popravki“ proti našemu uredniku sodnijsko propadla. Kociper pa naj vboga svojega nekdanjega tovariša Aškerca: vzame naj kozarec vode; s polovico vode naj si ohladi čelo, drugo polovico pa naj izpije . . .

Zastrupljenje krvi. V Lačavesi pri sv. Bolfengu se je ranila Marija Štampar s koso na nogi. Zanemarila je malo rano. Vsled tega se ji je kri zastrupila in revica je morala umreti.

Tatvina. Hlapec Joža Gril v Žalcu ukradel je F. Piklu kolo v vrednosti 250 K in še nekaj drugih predmetov. Dali so ga pod ključ.

Samomor. V Celju se je ustrelil računski podčastnik Franc Heber iz Trgoviča v ptujskem okraju.

Dolgoprstež je neki 16 letni kmetski fant, ki je te dni iz zapora v Konjicah ušel. Pokradel je celo vrsto predmetov; sploh je vkradel vse, kar mu je pod roko prišlo. Tata so dali zopet pod ključ.

O groznem umoru, ki se je izvršil v sv. Lovrencu v slov. gor. se nam še poroča: 60 letni kočar Johan Krepsa iz Podole bil je vodja večje tatvinske družbe. Kot priča je pa pri sodniji neke druge tatove zelo očrnil. Med temi sta bila tudi neki Hoinik in Sori. Ta dva lopova sta sklenila, da se nad Krepso krvavo maščujeta. Vpila sta po vasi: „Še danes mora biti Krepsa hin“. Zvečer sta res v njegovo hišo vlomila. Krepsa je stanoval sam s svojima dvema otrokoma v starosti 4 in 7 let. Njegova žena sedi namreč 20 mesecev v mariborski ječi in to tudi zaradi tatvine. Njegov 20 letni sin pa je bil v bolnišnici; Šori ga je bil namreč težko na glavi ranil. Hojnik in Šori sta prijela Krepso pri rokeh in nogeh in ga vlekla v sadonosnik. Tam sta ga vrgla na tla in sta zbijala s poleni toliko časa po njegovi glavi, da je bil mrtev. Grozni udarci, s katerimi sta Krepsi glavo popolnoma zdrobila, so se čuli v sosednih hišah. Ali ljudje se niso upali vun. Popoldne istega dnè prišel je Krepsovi sin iz bolnišnice. Otroka sta mu jokaje povedala, kako je bil oče umorjen. Mrliča je našel na cesti. Kmetje se morilcev bojijo in hodijo oboroženi okoli. Čas bi bil, da bi se par takih morilcev na vislice spravilo, kajti par let zapora jim itak nič ne stori.

Nesreča. Pri oranju so se splašile krave posestnika Martina Sterbal v Stojncih. Plug je šel nesrečnežu čez noge in ga je težko poškodoval.

Vlomili so lopovi v kopeljsko hišico graščaka Janica pri Celju in ukradli precej perila.

Pri vožnji udarila je štanga hlapca Franca Ferk v Panceču pri Slov. Gradcu tako močno čez želodec, da je kmalu nato umrl.

Rudarska smrt. V jami v Fohnsdorfu se je podrl neki zid. Dva rudniška kovača in en rudar so našli pri temu svojo smrt. Nesrečneži se pišejo Gollob, Riener in Bratok.

Porotno sodišče v Mariboru prične 19. t. m. svoje zasedanje. Doslej so naznanjeni sledeči slučaji: Dnè 19. Marija Kaševic (požig); Franc Kobale (posilstvo); 21. Johan Traucer, Johan Kosterwein in Jožef Hercenjak (umor in uboj); 22., 23. in 24. Anton Kmetec (zopetna obravnava zaradi umora).

Zrakoplovec Spelterini.

Znameniti kapitan Spelterini preplovil je že opetovano visoke „Alpe“. Pred kratkem storil je to zopet v zrakoplovu „Sirius“, katerega kaže naša slika. Balon se je dvignil pri mestu Mürren v zrak in je preplovil bernske terwalliserske „alpe“. Na zemljo prišel je pri italijanskemu mestu Turinu. V gondoli balona sta se nahajala poleg kapitana še nadvojvoda Franc Salvator avstrijski in baron Rotschild iz Dunaja.

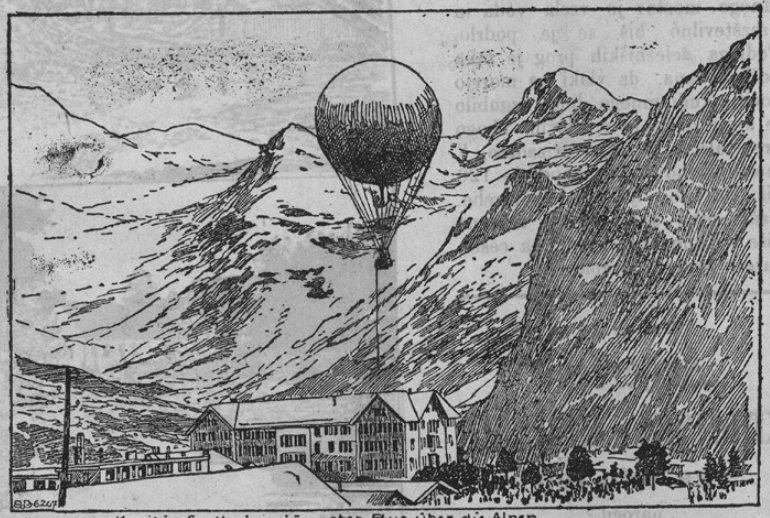

Kapitän Spelterinis jüngster Flug über die Alpen.

Iz Koroškega.

Koroški „popravkarji“.

Z našimi članki o velikanskemu farškemu polomu na Koroškem smo slovenske posojilničarje v živo zadeli. Danes je dokazano, **da je cela vrsta slovenskih posojilnic udeležena pri temu polomu in vsled brezvestnosti svojih črnih vodij zapravila tisoče kmetskih denarjev.** Podnačelnik bankerotne centralne kase je monsignore Podgorc, glavni steber „Š. Mira“ in slovenski voditelj. Ali zdaj se hoče to **klerikalno lumparijo,** s katero se je koroškim kmetom skoraj 4 **milijone kron oropalo,** na nesramni način **zatajiti.** V ta namen so si slovenski prijatelji sleparjev Weissa in Kavserja izmislili otroški manever. Nahujskali so namreč vse slovenske posojilnice na Koroškem, da nam pošljejo „po-

rke" po § 19 t. z. Kakor znano, se dà s paragrafom vse popraviti. Dr. Brejc je hotel čas z njim celo našo trditev „popraviti", odira slovenske kmete s previsokimi računi. danes vè že vsak človek, koliko je tak „popravek" vreden. Mi bodemo te v celovški fariki laži in lumparije sestavljene „popravke" objavili, da izpoznajo naši čitatelji zanikernost slovenskih klerikalcev. Za danes navimo sledeče tri „popravke":

„Gospod Karl Linhart, odgovorni urednik „Štajerca" v Ptuju. Na podlagi § 19 tiskovnega zakona zahtevamo glede na članek „Velikanski klerikalni polom. „Milijoni kmetskega denarja zapravljeni", objavljen v Vašem listu z dne 28. avgusta t. l., da objavite na postaven način nastopni popravek. Ni res, da so v Weissovi centralni kasi (Centralkasse der landwirtschaftlichen Genossenschaften) združene tudi vse slovenske posojilnice, in ni res, da bodo te posojilnice vse svoje denarje izgubile. Nasprotno je res, da podpisana slovenska posojilnica **ni** članica nemške centralkase, ter da s to nemško centralno kaso, kateri načelnik je bil Nemec monsignor Weiss, nima prav nobene niti najmanjše zveze in zato tudi vsled poloma posojilnica ne more niti vinarja izgubiti. Hranilnica in posojilnica v Podljubelju. Janko Arnuš, tajnik. Lovro Smole, predsednik". — Fajmošter Arnuš je le „tajnik", rekla Smoleta pa je pri posojilnici za predsednika izvolil. Kadar se zgodi v tej posojilnici polom, govoren bi bil Smole. Arnuš pa bi se kakor tej rešil. Taki so črnuhi! — „Gospod Karl Linhart, odgovorni urednik „Štajerca" v Ptuju. Na podlagi § 19 tiskovnega zakona, zahtevamo glede na članek „Velikanski klerikalni polom". „Milijoni kmetskega denarja zapravljeni", objavljen v Vašem listu z dne 28. avgusta l. l., da objavite na postaven način nastopni popravek. Ni res, da so v Weissovi centralni kasi (Centralkasse der landwirtschaftlichen Genossenschaften) združene tudi vse slovenske posojilnice, in ni res, da bodo te posojilnice vse svoje denarje izgubile. Nasprotno je res, da podpisana slovenska posojilnica **ni** članica nemške centralkasse, ter da s to nemško centralno kaso, kateri načelnik je bil Nemec monsignor Weiss, nima prav nobene niti najmanjše zveze in zato tudi vsled poloma v nemškem taboru podpisana posojilnica ne more niti vinarja izgubiti. Hranilnica in posojilnica Podravje, dne 6. septembra 1910. Jan. Šervic, leč. načelnik. Janez Vospernik. „Gospod Karl Linhart, odgovorni urednik „Štajerca" v Ptuju. Na podlagi § 19. tiskovnega zakona zahtevamo glede na članek „Velikanski klerikalni polom". „Milijoni kmetskega denarja zapravljeni", objavljen v Vašem listu z dne 28. avgusta t. l., da objavite na postaven način nastopen popravek: Ni res, da so v Weissovi centralni kasi (Centralkasse der landwirtschaftlichen Genossenschaften) združene tudi vse slovenske posojilnice, in ni res, da bodo te posojilnice vse svoje denarje izgubile. Nasprotno je res, da podpisana slovenska posojilnica **ni** članica nemške centralkase, ter da s to nemško centralno kaso, kateri načelnik je bil Nemec monsignor Weiss, nima prav nobene niti najmanjše zveze in zato tudi vsled poloma v nemškem taboru podpisana posojilnica ne more niti vinarja zgubiti. Št. Jakobska posojilnica v Rožu dne 6. avgusta 1910. Matej Ražun, načelnik. Mat. Nagele, odbornik. — Matija Ražun je svoje financijelne zmožnosti že začasa prejšnega župana pokazal. Ali je bilo takrat tudi vse „pošteno"?

Vsi ti „popravki" so seveda le otroška igrača z neumnim paragrafom. V kratkem bodemo videli, kdo ima prav. Kajti gotovo je, da bode tudi med **slovenskimi posojilnicami pričelo pokati**. Gnilo je vso klerikalno gospodarstvo! Te resnice ne spravijo nobeni paragrafi iz sveta. **Mi vzdržujemo svojo trditev, da so klerikalci na Koroškem kmete za štiri milijone oropali.** In vsak otrok vè, da so nemški in slovenski klerikalci pod eno odejo. Le „popravljajte" torej, črni gospodje! Ljudstvo vam več ne veruje!

* * *

Velikanski polom na Koroškem.

Že par tednov sem je vsa koroška javnost razburjena nad grozno sleparijo političnih farjev, s katero se je okroglo 4 milijone ljudskega denarja zapravilo in tisočere kmete na beraško palico spravilo. Klerikalni listi sicer lažejo in zavijajo, ali vse to jim nič ne pomaga. Vsled velikanskega škandala morala se je vmešati i oblast. Monsignore Weiss jo je sicer pravočasno v Ameriko popihal; pravijo, da je preje še 500.000 kron ljudskega denarja pokradel. Monsignore Kayser pa sedi pod ključem deželne sodnije v Celovcu. Poleg tega je proglasilo sodišče konkurz nad firmo Kayser & Palese . . . Kar smo torej že leta sem pričakovali, se je zdaj žalibog uresničilo. Pravi povzročitelji bodejo sicer kakor vedno ušli. Nesrečni kmetje pa bodejo za te zločince, za te žegnane sleparje in goljufe, s svojim krvavo prisluženim denarjem plačevali . . . Da se nam ne bode očitalo, da pretiravamo, hočemo svoje trditve takoj dokazati. Splošna zveza kmetijskih zadrug na Dunaju izvršila je namreč natančno revizijo. In s to revizijo se je dokazalo, da so Kayser, Weiss in sploh vsi merodajni klerikalci izvršili nebovpijočo lumparijo. Par točk iz tega poročila naj omenimo:

Centralna kasa kmetskih zadrug na Koroškem bila je l. 1900 uresničena in je do l. 1908 pravilno delovala. Do l. 1909 štela je 63 rajfajzenovih posojilnic, med katerimi je tudi razmeroma veliko slovenskih posojilnic. Že pri prvi reviziji tega farškega podjetja (avgusta 1909) se je našlo mnogo napak. Tako ni bilo nobenega kasirja; predsednikovo delovanje (Weissovo) ni nikdo kontroliral in sploh tudi ni bilo nobenega nadzorništva. Odbor sam stopil je le enkrat ali dvakrat na leto skupaj. Protokole se je pisalo na listke, tako da je predsednik neprijetne zapisnike ukradel in na stran spravil. S tem je hotel svoje razmerje k sleparski firmi Kayser & Palese skriti. Na občnem zboru je predsednik revizijsko poročilo na sleparski način ponaredil, da je imel odbornika na ta način za norca. Šele julija t. l. se je izvršila druga revizija, ki je potem prav žalostne stvari na dan spravila. Monsignore Weiss, ki je zdaj v Ameriko pobegnil, je naravnost grozovito „gospodaril". Bankerotni firmi Kayser & Palese je ta slepar polagoma brez vednosti odbora in občnega shoda okroglo $3^1/_2$ milijonev kron kmetskega denarja „posodil", čeprav je moral vedeti, da kasa ta denar nikdar nazaj dobila ne bode. Weiss je dal danes zaradi goljufije zaprtemu Kayserju hranilno knjižico za 350.000 K, brez da bi mu ta le za vinar vrednosti dal. Tako sta ta dva goljufa s kmetskim denarjem delala! Vsak korak je bil grda sleparija! Najbolj žalostno pa je, da je 51 posojilnic svoje denarje v to sleparsko kaso vložilo. Ti tuji denarji znašajo skupaj **več kot tri milijone kron** in vesta kmetski denar je izgubljen . . . Toliko je čitati v omenjenem revizijskem poročilu. Mi nimamo temu ničesar dostaviti. Srce nas boli za vboge, verne kmete, ki so bili na ta način oropani od voditeljev klerikalstva na Koroškem!

Vbogo slovensko ljudstvo! Slovenski klerikalci skušajo zdaj svoje nemške bratce zatajiti, kèr se bojijo posledic velikanskega poloma. V „S-Miru" in v drugih klerikalnih časopisih kričijo in lažejo na vse pretege, češ da „Slovenci pri temu polomu niso udeleženi" . . . Nas bi gotovo veselilo, ko bi slovenski kmetje na Koroškem v resnici nič ne trpeli. Žalibog, da to ni istina. Res je namreč, da je cela **vrsta slovenskih posojilnic udeležena pri temu polomu.** Res je, da bodejo slovenski člani teh slovenskih posojilnic bržkone **ves svoj prihranjeni denar izgubili.** To je danes dognano in se bode kmalu sodnijsko dokazalo. Poleg tega so pri tej grozoviti farški slepariji udeleženi razne slovenske cerkve in cerkveni zavodi. To se poroča iz popolnoma zanesljivega vira. Tako na primer izgube: cerkev v **Št. Rupretu** in **podružnici sv. Urha** ter **sv. Neže pri Velikovcu** za tamošnje razmere naravnost veliko svoto **14.700 kron.** Vbogi, itak revni kmetski farani bodejo morali za farško špekulacijo in sleparijo plačati skoraj 15.000 kron. In kdo je kriv? Župnik v Št. Rupretu je znani narodnjaški Treiber. Ta možakar je bil vedno med najprvimi hujskači proti narodnemu miru na Koroškem. Zdaj se je pod njegovo komando zagospodarilo skoraj 15.000 kron!!! In tako je še v raznih drugih krajih. Vbogo slovensko ljudstvo, ki se pusti od klerikalnih hujskačev tako grdo odirati!

Prevalje. Piše se nam: Naši črnuhi hodijo vsi potuhnjeni od tega časa, ko se je razširil glas velike farške goljufije na Koroškem. Ni se čuditi, da oznanujejo farji po cerkvah, ljudstvo ne sme nasprotne časnike brati, ampak le samo take liste, kateri izhajajo iz žegnanih farških rok; to samo zato, da bi ljudstvo ne zvedelo farške lumparije. Nič ne pomaga, ako ravno list „Šmir" od tega farškega poloma ničesar ne povè. Vendar smo pa zvedeli, in celo pobožne ženske vedo od poloma farjev na Koroškem, kateri je edini v celi avstrijski državi. Prišel je dan in vemo zdaj, zakaj črnuhi tako hujskajo zoper poštenjake, kateri nočejo trobit v njih rog, samo za to, da bi vjeli dovolj gimpeljnov, s katerimi bi vladali kakor sami hočejo. In res, vjeli so jih in zdaj, kaj pa farška lumparija na dnevnem redu!

Francoska politična šala.

Te dni se je ...novalo po ...ditji 40 letni... velike nemško-...oske vojske (70/71), pri ka... je bila Fran... popolnoma ...ena. Fran... so že takrat ...radi politične ...zbijali. Ena ...šal je bila ...ikatura, kate... kaže današnja ...a slika. Slika ...emljevid Ev..., na katerem ...vidimo posa...me države v ...ki oseb. An... se priduša ...jeze in pozabi ...aj Irsko, katero ima privezano. Španska ...in se naslanja na Portugalsko. Francoska ...trani proti Prusiji, katera polaga eno roko ...Holandsko, drugo pa na Avstrijo. Italija pravi ...marcku: Vzemi tvoje noge proč. Otok Korsika ...revi paglavec, ki se čez vse smeji. Danska ...voje noge v Holšteinu izgubila. Evropejski Turčiji se zdeha, kèr se ravno drami, medtem ko puši azijska Turčija naprej. Švedska skače kakor lev, medtem ko je Rusija podobna hlapcu, ki hoče svoj koš napolniti . . . Mislimo, da se bodejo i naši čitatelji zabavali s to politično sliko!

Karte von Europa im Jahre 1870

Stari pregovor pravi: Kjer je far gospodar, tam je hudič mesar! Ta „mesar“ far je rogovilil, kakor en medved po Koroškem in mislil je združen s hujskaškimi farji požreti celo koroško deželo. Ali to niso dosegli; požrli so pa denar vbogega kmeta in delavca! Kdo more imeti še zaupanje do teh gospodov? Nihče več! Tudi pri tukajšni hranilnici, v katero so prišli vladati črnuhi, nimajo vlagatelji zaupanja do teh gospodov, ja kaplan Štritof (znani hujskač) je moral slišati besede od ene prav pobožne ženske, katera je prišla dvigati denar, v priči velikega števila ljudstva: „Jaz ne zaupam nič, farji ste vsi glih!“ Zdaj se vidi, komu ljudstvo hrbet obrača! Črnuhom! Vlagatelji dvigajo denar in vidli bodo mogočni hujskači v kratkem, kam so prišli . . .

V Zgornji Beli je ljudstvo vsled farškega poloma grozno razburjeno. Vložniki so klerikalni posojilnici glasom poročil 500.000 kron odpovedali. Naprednjaki po Koroškem naj povsod napredne posojilnice ustanovljajo, kajti klerikalci v svoji brezvestnosti oropajo ljudstvo!

Slovenski klerikalci lažejo, da niso slovenske posojilnice udeležene pri velikanskemu polomu. V ta namen prirejajo celo shode, na katerih farbajo verne kmete na vse načine. Tako so imeli pred kratkem shod v spodnjem Ljublju. Fajmošter Arnuš to pot ni govoril, kèr bi rad dehant v Kaplji postal. Zato pa je govoril novi mlečozobi kaplan iz Borovelj, ki se je pokazal kot pravega političnega hujškača. Fant sicer gotovo ne vè, kaj blebeta. Priporočamo mu pa že danes, da naj se briga raje za svojo duhovniško dolžnost. Sicer pa tudi taki kaplani ne bodejo ljudstvu več vrnili tistega zaupanja, ki ga je doslel žalibog do milijonskih farških sleparjev imelo!

Tiralnico ali „Steckbrief“ je izdala deželna sodnija proti 44 letnemu monsignore G. Weiss, rojenemu v Stradenu na Štajerskem, zaradi zločina poneverjenja in goljufije. Pobožni slepar pa jo je pravočasno popihal.

Dobri „trošt“. Fajmošter v Marija-Rojahu je kmete, ki so pri farškemu polomu svoje denarje izgubili, tako-le tolažil: „Ljubi kristjani! Gospod je dal, Gospod je vzel. Bo že bolje postalo!“ Klerikalni kmetje se zdaj baje tolažijo, da bodejo preje v nebesa prišli, kèr so se pustili od farjev oslepariti.

H polomu. Iz občine Kötschach se nam piše: Tudi najbolj klerikalni kmetje se zdaj za ušesmi praskajo in gledajo s skrbnimi očmi na posojilnico v Reisachu. Baje je tam pred nekaj leti bivši predsednik tako gospodaril, da je okroglo 6000 K izginilo. Sedanji predstojnik oddal pa je posojilnično premoženje neki denarni banki. Tej banki se pa baje tudi slabo godi. Gré se za 40.000 K posojilničnega denarja. Oj ti brezvestni klerikalci!

Pogorela je gostilna Schaar v Höflingu. Plamena so uničila tudi gospodarsko poslopje.

Cerkveni rop. Iz Svabeka pri Bleiburgu se poroča, da so tatovi cerkev oropali. Mežnar je bil tako nemaren, da ni cerkvenih vrat zaklenil.

Vlom. V Döbriachu je neznanec pri trgovcu Köffler vlomil. Ukradel je pa le eno salami-klobaso. Ko je hotel blagajno opleniti, so ga prepodili.

Kolo ukradel je neznanec fabrikantu Gallizia v Beljaku.

Iz zapora v Kötschachu pobegnil je zaradi tatvine zaprti Johan Maier.

Požar. Posestniku Jožefu Walcher v sv. Martinu pri Beljaku je pogorelo gospodarsko poslopje in hlev. Hišo so požarniki rešili. Škoda je velika. Baje je nekdo nalašč zažgal.

Ogenj. Pri Waudakerju v Malti je hiša popolnoma pogorela. K sreči se je zamoglo ostala poslopja rešiti.

Pobegnil je iz Arnoldsteina delavec Štefan Ogrizek iz Sv. Marjete dr. p., ki je izvršil nekaj večjih tatvin.

Z dinamitno patrono se je v Raiblu igral 10 letni deček V. Vencel. Patrona se je sprožila in mu je več prstov odtrgala.

Iz voza padlo je v Maria-Rainu dete posestnika Pirmana. Otrok se je tako težko ranil, da je kmalu nato umrl.

Obesil se je v Beljaku v bolnišnici trgovec Alojz Potatzky zaradi nevzdravljive bolezni.

Loterijske številke.

Gradec, dne 3 septembra: 26, 86, 83, 80, 46.
Trst, dne 10. septembra: 49, 72, 43, 47, 86.

Maneverski guljaš. Preleženo mehko govejo meso se zveže prav na tanke kosce in zmeša z soljo, papriko, ter potrosi z moko. V ponvi se segreje zrezani špeh ali mast, doda nekaj zrezane čebule, potem se vrže tja zrezano meso, ter se vse zresta. V čaši vroče vode se stopi 1 do 2 Maggijeve kocke za govejo juho; to se doda mesu.

Dva viničarja

za viničarijo na Strmci blizo Ljutomerja potrebuje

graščina Dornava, pošta Moškanjci. 787

Učenke

za damsko krojaštvo se brezplačno sprejmejo. 786

Resi Martschitsch v Ptuju.

Učenec 779

se takoj sprejme pri **Leopoldu Rosenfeld**, lasničar v Ptuju

Učenec 778

se sprejme pri **Johann Kreinz**, sedlar in preprogar **Bruck a. Mur.**

4 skoraj nove obleke

se prodajo v Veitschu na zgornjem Štajerskem. Vpraša naj se pri g. **Franz Gaspar**, Magnesitwerk, **Gross-Veitsch, Obersteier.** 780

Hiša 782

obstoječa iz 2 sob, velbane kuhinje, hlevi za goved in svinje, remize za vozove, vrtom za zelenjavo, 1/4 ure od mesta Ptuj, se za 2400 K proda. Vpraša se pri **Franc Seka, Breg, štev. 36 pri Ptuju.**

Sredstvo za štedenje

so praktične

Zvezda s križcem **MAGGI-JEVE kocke**

MAGGI à 5 h za 1/4 litra 361

najfinejše goveje juhe

Ime Maggi garantira skrbno napravo in izvrstno kakovost.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmida znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo **gluhoto, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost** tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 2 gld. z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni 772

Apotheke „Zur Sonne“, Jakominiplatz 24, Gradec.

Na prodaj je 522

zemljišče

tri četrt ure od Maribora v kat. občini Vodole (Wadlberg) občina Leitersberg v obsegu 17 oralov, 2 orala vinograda z amerikanskim nasadom, 2 orala hoste, njive, travniki in lep sadonosnik, hiša z gospodarskim poslopjem, živina in vse potrebno. Ponudba na **Karola Sark**, c. kr. uradnik v pokoju, Maribor, poštna ul. 9.

Epilepsija, Krči, Nervozno stanje.

Izredni uspehi potom

„Epileptikom“

post. varov. Cena K 7·—. Zahtevajte zdravniško razpravo št. 36 zastonj od glavne zaloge. **Apotheke zur Austria, Dunaj IX, ali** pa naravnost od fabrike: **Priv. Schwanenapotheke, Frankfurt am Main.** 2

Denar brez vsaq truda in kapitala

Zamore zaslužiti vsakdo, da zapusti svoj posel, tudi najmanjšem mestu od 30 100 K mesečno. Tudi gospe Blagovolite poslati svoj naslov z K 2·50 (tudi v markah) to svoto dobite franko original stroja, patentirano c. kr. urada, za vsako obrt in vsako domačijo neobhodno potreben stroj. Točna odpošiljatev inopis pri vsakemu kosu (vzetje 50 vin. več). N. Wiesner **Dunaj VI.**, Brückengasse 1

Suhe gobe

kupuje

Hans Sirk, Maribor

Hauptplatz.

Čevljarski pomočnik en čevljarski učenec

se takoj sprejmeta pri **Franz Katsch**, čevljarski mojster, **Lankowitz bei Kötsch**

Maribor

Domgasse 2, na oglu glavnega trga, kupuje se potrgane najbolje in najceneje kožne šose, predpasnike, perilo i. t. meri. M. Wesiak.

Delavci

dobijo posebne cene v perilu vini z rezanim blagom, v lom in obleko Wesiak, Maribor Draugasse.

V Mariboru

se kupuje rezano blago, vrste perilo in obleke najbolje pri **Adolfu Wesiak**, Draugasse.

so vendar najboljši.

Dobijo se povsod.

Kolera.

Med najgrozovitejše nalezljive bolezni spada azijska kolera. Zadnji čas se je pojavila tudi na Avstrijskem in je vkljub naporu zdravnikov par oseb umrlo. Upati pa je, da bodo oblastva nadaljni razvoj te bolezni ustavila. Kolero povzroči mala glivica, ki jo je l. 1883 profesor Koch odkril. Te glivice, ki se jih seveda s prostim očesom ne vidi, pridejo z jedili, z vodo itd. v človeško črevesje, kjer se hitro razvijejo in vso truplo zastrupijo. Naša slika kaže razne take glivice v veliko povečani meri i. s.: kolera-bacile ali glivice, nadalje spodaj one tuberkuloze (jetike), na desni strani in zgoraj pa one grozovite kuge. Čednost in previdnost pomaga najbolje proti tem boleznim.

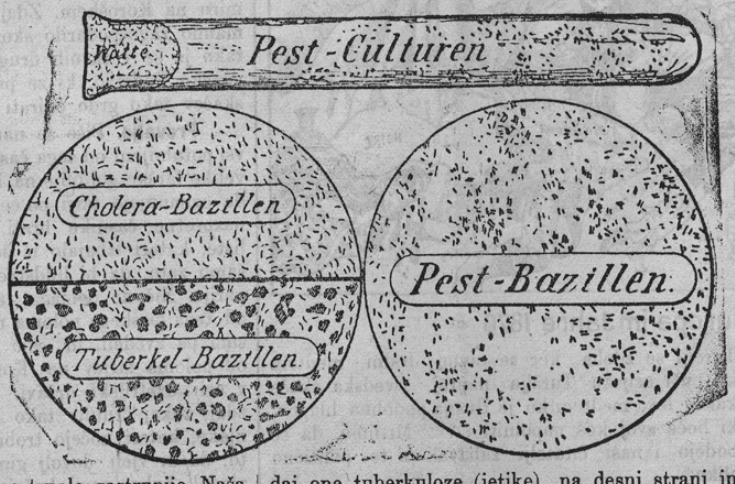

Viničarja!!!

Na dobro viničarijo se sprejme viničarja s 4 do 5 delavnimi močmi v **Majberg.** Oglasi se naj pri gosp. **Paul Kastner** iz Ljubljani, zdaj v **Majberg** štev. 69, zadnja pošta **St. Veit bei Pettau.**

Lepo malo posestvo

novo puvani hrami z opeko kriti, dobra voda pri hiši, njiva, sadonosnik in pašnik, se zaradi preselitve za 3400 kron proda. — Ta hiša je tudi sposobna za gostilno. Vpraša se pri **Franc Seh v Ločkem vrhu, pošta sv. Urban pri Ptuju.**

Viničar

s 4–5 delavskimi močmi se najkasneje do sv. Martina t. l. sprejme. — Vpraša se pri gosp. **Reinhold Kratina, Maribor, Draugasse 10.**